

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

12 martie 2019

mun.Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Vladimir Timofti,

Judecători – Anatolie Țurcan, Elena Cobzac, Nadejda Toma, Victor Boico

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2018, în cauza penală în privința lui

Clipcov Constantin XXXXX, născut la XXXXX, originar din or. XXXXX, domiciliat în mun. XXXXX, str. XXXXX, nr. XX, ap. XX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 13.04.2018 – 15.06.2018;

Instanța de apel: 09.07.2018– 16.10.2018;

Instanța de recurs: 28.11.2018 – 12.03.2019.

Asupra recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoreiei Chișinău, sediul Ciocana din 15 iunie 2018, examinată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, conform procedurii prevăzute de art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, Clipcov Constantin a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.217 alin.(2) Cod penal, la amendă în mărime de 300 unități convenționale, echivalentul a 15 000 lei.

Solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizei în sumă de 1 680 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că C. Clipcov la 09.11.2017, intenționat în mod ilegal, a păstrat la domiciliul său din mun. XXXXX, str. XXXXX, nr. XX, ap. XXX în scopuri personale și fără scop de înstrăinare, substanțe stupefiante PVP (a-pirrolidinovalerophenone), cu masa totală de 0,127 gr. ceea ce constituie proporții mari.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către acuzatorul de stat, care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie stabilită pedeapsa – amendă în mărime de 400 unități convenționale. Încasarea de la C. Clipcov în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în sumă de 1 680 lei .

În argumentarea cererii depuse, apelantul a invocat următoarele motive:

Prin Legea nr.207 din 07.11.2016 au fost operate modificări în sancțiunile articolelor din Codul penal fiind stabilite limite generale a pedepsei amenzii pentru persoanele fizice de la 500 la 3 000 unități convenționale. În rezultatul unor omisiuni ale legiuitorului, la unele categorii de infracțiuni, spre exemplu cele prevăzute la art.217 alin.(1) și (2); art.245 alin.(2); art.352¹ alin.(2) Cod penal, pedeapsa amenzii pentru persoanele fizice a fost stabilită în afara limitei minime generale stabilite de norma art.64 alin.(3) Cod penal.

În cazul când doar limita minimă specială este sub pragul prevăzut de limita minimă generală și cauza se examinează în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, pedeapsa amenzii urmează a fi calculată (scăzută) doar din acea limită care depășește limita prevăzută de art.64 alin. (3) Cod penal, fără a fi posibilă coborârea sub limita minimă specială, care și așa este inferioară celei generale.

Astfel, în cazul aplicării pedepsei cu amenda inculpatului C. Clipcov, pedeapsa amenzii urma să se încadreze în limitele de la 400 la 525 u.c. or, limitele de pedeapsă stabilite la art.64 alin.(3) Cod penal sunt intangibile.

Totodată, potrivit art.227 alin.(1) din Codul de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Alin.(2) al aceluiași articol stipulează că: cheltuielile judiciare cuprind sumele: 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali”. La fel, alin.(3) statuează că: cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Potrivit art.229 din Codul procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Obligația inculpatului de a suporta cheltuielile judiciare este principală și integrală: întrucât săvârșirea unei infracțiuni atrage în mod inevitabil desfășurarea urmăririi penale și a judecării cauzei, pentru a i se aplica pedeapsa infractorului, obligația de a suporta cheltuielile judiciare îi revine în principal acestuia, chiar dacă partea vătămată și partea civilă au determinat, prin cererile lor, producerea unor cheltuieli; de asemenea, obligația de a suporta cheltuielile judiciare este integrală, incluzând toate cheltuielile necesare pentru pronunțarea unei hotărâri de condamnare de către prima instanță

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 16 octombrie 2018, apelul declarat a fost respins ca nefondat, fiind menținută sentința.

5. În motivarea soluției adoptate, referindu-se la modul în care prima instanță a individualizat pedeapsa, instanța de apel a constatat că instanța de fond a acordat deplină eficiență și s-a condus de principiile generale de aplicare a pedepsei consfințite în art.61 alin.(2) Cod penal, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art.75 Cod penal, de prevederile art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală privind reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă cu amenda în cazul judecării cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, și ținând cont de circumstanțele reale și personale, just i-a stabilit inculpatului o pedeapsă

prevăzută de legiuitor sub formă de amendă, cu respectarea prevederilor legale sus menționate.

Instanța de apel a constatat că în speță, reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă cu amendă pentru infracțiunea săvârșită de inculpat este cuprinsă între 300 și 525 unități convenționale, circumstanțe ce denotă ca fiind eronată opinia procurorului precum că noile limite ale pedepsei urmau a constitui 400 și 525 unități convenționale.

Referindu-se la soluția adoptată de către prima instanță privind cheltuielile de judecată, instanța de apel a constatat că la adoptarea sentinței nu a fost admisă derogarea de la normele procesual-penale relevante cauzei, soluția luată în cauză fiind una întemeiată și corectă. În acest context, instanța de apel a menționat că dispunerea expertizei de către organul de urmărire penală pentru efectuarea examinării chimice a substanțelor narcotice, în urma pornirii urmăririi penale în speță, constituie acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina părții acuzării.

Din motivele enunțate, instanța de apel a conchis că apelul procurorului urmează a fi respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței, reieșind din netemeinicia argumentelor invocate de apelant, atât privind stabilirea pedepsei, cât și privind soluția adoptată de către prima instanță asupra cheltuielilor de judecată.

6. Împotriva deciziei instanței de apel, a declarat recurs ordinar procurorul, care invocând temeiurile de drept prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită, casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceiași instanță în alt complet de judecată.

În argumentarea soluției solicitate s-au invocat următoarele motive:

- deși cauza a fost examinată în procedura prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, și inculpatul urma să beneficieze de o reducere a limitelor de pedeapsă, totuși, în conformitate cu prevederile art.64 alin.(3) Cod penal (red.07.11.2016), limita minimă de pedeapsă nu poate fi mai mică decât limita generală de 500 unități convenționale;

- decizia instanței de apel contravine prevederilor art.394 alin.(2) pct.2) Cod de procedură penală, deoarece nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea aplicării pedepsei;

- instanța de apel verificând cauza sub aspectul legalității pedepsei urma să aprecieze just dacă aceasta a fost aplicată în raport nu doar cu prevederile ce reglementează pedeapsa penală, individualizarea acesteia, însă și cu sancțiunea normelor penale care urma a fi aplicată just reieșind din modificările operate prin Legea nr. 207 din 29.07.2016;

- soluția instanței de apel prin care a fost respins apelul procurorului referitor la neîncasarea cheltuielilor de judecată, contravine prevederilor art.227 alin.(1), (3) și art. 229 Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente:

Conform art.424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a se agrava situația condamnaților.

Drept temei pentru declararea recursului ordinar, procurorul a invocat prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În această ordine de idei și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar (pct. 6.din decizie), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct.5.din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanța de fond și de apel legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material. Astfel, instanțele just și argumentat au ținut cont de prevederile art.75 Cod penal și art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, conform cărora, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni, i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o pătrimea limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

În conformitate cu prevederile art.3 alin.(2) Cod penal, interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise. Astfel, în speță, limita minimă a pedepsei amenzii prevăzute în art.217 alin.(2) Cod penal este de 400 unități convenționale, care raportată la regula din art.364¹ alin.(8) Cod de procedură penală constituie 300 unități convenționale. Prin urmare, luarea în calcul a limitelor stabilite în art.64 alin.(3) Cod penal, adică de 500 unități convenționale, ar reprezenta o interpretare defavorabilă inculpatului, neconformă cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod, deci inacceptabilă potrivit art.3 alin.(2) și art. 75 alin.(1) Cod penal.

Astfel, pedeapsa stabilită lui Clipcov Constantin a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale sus menționate.

Totodată, instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind soluția încasării cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art.385 alin.(1) pct.14), 227 alin.(1) și (3), 143 alin.(1) pct.6) și art.143 alin.(2) Cod de procedură penală (în vigoare la acel moment), care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, în cazurile când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat. Cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, prin numirea efectuării expertizelor judiciare, precum și altor acțiuni procesuale, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

În concluzie, ținând cont de normele de drept menționate supra, Colegiul penal conchide că instanțele just au argumentat că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizei judiciare urmează a fi trecute în contul mijloacelor bugetului de stat, iar instanța de apel s-a pronunțat argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării în aspectul vizat.

În consecință, instanța de recurs reține că temeiurile invocate de recurent nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului. Astfel, erorile de drept invocate de recurent în speța examinată nu s-au comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar din considerentele expuse, Colegiul penal conchide că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, de aceea recursul ordinar declarat de către acuzatorul de stat urmează a fi respins ca inadmisibil.

8. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, din 16 octombrie 2018 în cauza penală în privința lui *Clîpcov Constantin*, cu menținerea hotărârii contestate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 11 aprilie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac

Nadejda Toma

Victor Boico